WIKIPEDIA

Alfabet Lorma

Alfabet Lorma – alfabet osób głuchoniewidomych stworzony przez Hieronymusa Lorma w XIX wieku. Lorm to system punktów, linii i znaków dotykowych, które umieszczane są na dłoni. Może to być powierzchnia wewnętrzna lub zewnętrzna ręki prawej lub lewej.

Dzięki swojej prostocie jest łatwy do przyswojenia nawet dla osób całkowicie głuchoniewidomych. W Polsce propagowany jest przez Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym[1]. Opracowania wersji polskiej alfabetu Lorma dokonała Małgorzata Benisz-Stępień[2]. Alfabet Lorma jest najczęściej stosowany w krajach niemieckojęzycznych, istnieje również dostosowanie do języka holenderskiego, czeskiego i gruzińskiego[3].

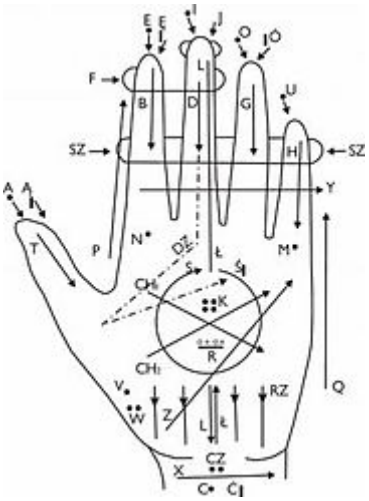

Mapa rozmieszczenia liter w Alfabecie Lorma w polskiej wersji językowej.

Spis treści

Charakterystyka
- Samogłoski
- Spółgłoski
- Znaki polskie
- Dwuznaki
- Sygnały

Przypisy

Linki zewnętrzne

Charakterystyka

Samogłoski

Samogłoski ułożone są w kolejności alfabetycznej. Każdej literze odpowiada jeden punkt na opuszku konkretnego palca:

- A: kciuk
- E: wskazujący
- I: środkowy
- O: serdeczny
- U: mały
- Y: linia pozioma, przecinająca palce w połowie, poczynając od wskazującego aż do małego.

Spółgłoski

- T B D G H: linie prowadzone są wzdłuż palców - od opuszków w dół, aż do nasady palców: T: wzdłuż kciuka, B: wzdłuż palca wskazującego, D: wzdłuż palca środkowego (**d**ługiego, **d**użego), G: wzdłuż palca serdecznego, na którym zwykle nosi się obrączkę („g” jak „**g**old”), H: wzdłuż palca małego,
- F: ściskamy równocześnie dwa złożone palce - wskazujący i środkowy, w okolicach opuszków (niem. „**F**reunde” czy ang. „**f**riends”),
- L: długa linia prowadzona od czubka palca środkowego przez całą dłoń (niem. „**l**ang”, ang. „**l**ong”),
- P: linia od nasady kciuka wzdłuż krawędzi palca wskazującego (ruch kojarzy się z **p**istoletem),
- J: jednokrotne ściśnięcie końcówki palca środkowego,
- S: małe kółko narysowane na wewnętrznej części dłoni (przypomina symbol **s**łońca),
- K: dotknięcie równocześnie końcami czterech palców wnętrza dłoni (jak 4 nogi **k**rowy),
- C: jeden punkt u nasady dłoni,
- Z: linia skośna, od nasady kciuka do nasady palca małego,
- R: szybkie i rytmiczne uderzenie wnętrza dłoni wszystkimi palcami, poczynając od małego, a kończąc na wskazującym (kojarzy się z **r**ytmem, **r**uchem, lub niem. „**R**egen” czy ang. „**r**ain”),
- V: jeden punkt u nasady kciuka,
- W: dwa punkty u nasady kciuka (nasada kciuka jest na „**w**zgórzu”),
- M: jeden punkt pod palcem małym (**m**ini),
- N: jeden punkt po przeciwnej stronie wnętrza dłoni, pod palcem wskazującym (symetrycznie do „m”),
- X: linia pozioma poniżej nasady dłoni,
- Q: długa linia wzdłuż zewnętrznej krawędzi dłoni, od nasady dłoni w stronę opuszka palca małego.

Znaki polskie

- Ą, Ę, Ć, Ń, Ó: mała pionowa kreseczka (jak przecinek) w miejscu danej litery
- Ł: długa linia jak przy L, ale rysowana w odwrotnym kierunku, od nasady dłoni do opuszka palca,
- Ś: kółko jak S + mała pionowa kreseczka na środku dłoni
- Ź: linia skośna jak Z + mała pionowa kreseczka na środku dłoni
- Ż: linia skośna jak Z + kropka na środku dłoni

Dwuznaki

- CH: dwie linie skośne, jak duże X, przecinające się na środku dłoni
- SZ: ściśnięcie równocześnie wszystkich palców oprócz kciuka (dużo palców, jak **sz**koła)
- CZ: postawienie równocześnie dwóch punktów u nasady dłoni, w miejscu C
- RZ: pociągnięcie wszystkimi palcami od nasady palców do nasady dłoni
- DZ: połączenie D z Z, ale bez odrywania dłoni, zbliżone do litery alfa

Sygnały

Praktycznym i zwykle stosowanym wzbogaceniem komunikacji za pomocą lorma są sygnały umowne dotyczące określonych sytuacji, np. prośba „teraz nie mów” wyrażana jest gestem położenia dłoni na plecach głuchoniewidomego oraz skróty literowe lub gestowe dotyczące często powtarzających się słów czy okoliczności. Do elementów tej metody należą również komunikaty, wyrażające:

- potwierdzenie: kilka szybkich dotknięć dłonią złożoną w piąstkę,
- zaprzeczenie: kilkakrotne potarcie wewnętrzną stroną otwartej dłoni,
- zamazanie błędu: jak zaprzeczenie - nie powtarzaj jednej litery, ale cały wyraz,
- koniec wyrazu: klepnięcie otwartą dłonią,
- niezrozumienie wyrazu, prośba o powtórzenie – zamknięcie dłoni w pięść.

Przypisy

1. Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym (http://tpg.org.pl/index2.php?start)
2. Maria Białek, *Małymi krokami do wielkich celów : w świecie osób głuchoniewidomych*, Warszawa: Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym, 2009, ISBN 978-83-925442-8-9, OCLC 751495670 (http://worldcat.org/oclc/751495670).
3. en:Lorm alphabet

Linki zewnętrzne

- Wybrane zagadnienia z pedagogiki głuchych, niedosłyszących i głuchoniewidomych (http://pedagogikaspecjalna.tripod.com/notes/deafness.html) [dostęp 24.01.2012]
- LORM – alfabet głuchoniewidomych (http://otwarteserca.pomocmaltanska.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=125&Itemid=23) [dostęp 24.01.2012]
- *Głuchoniewidomy diakon w Szczecinie* (http://www.niedziela.pl/artykul_w_niedzieli.php?doc=ed200909&nr=41) [dostęp 24.01.2012]
- https://docplayer.pl/2124819-Malymi-krokami-do-wielkich-celow.html

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Alfabet_Lorma&oldid=59874147”

Tę stronę ostatnio edytowano 23 maj 2020, 11:48. Tekst udostępniany na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach (http:https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl), z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o warunkach korzystania (http:https://foundation.wikimedia.org/wiki/Warunki_korzystania).